

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ІМ. Б. Д. ГАВРИЛИШИНА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІМВ

ім. Б. Д. Гаврилишина

Ірина ІВАЩУК

2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково - педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СИНХРОННОГО ПЕРЕКЛАДУ (АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ)»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 03 Гуманітарні науки

спеціальність – 035 Філологія

спеціалізація - 035.041 Германські мови та літератури (переклад

включно), перша – англійська

освітньо-професійна програма – «Бізнес-комунікації та переклад»

Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

Форма навчання	Курс	Семестр	Практичні (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.) КППЗ	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік/ Іспит (сем.)
Денна	3	6	56	3	8	53	120	іспит (6 сем)

ТЕРНОПІЛЬ – ЗУНУ, 2023

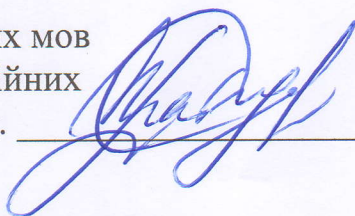

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія, затверджено вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 26. 05. 2021 р.).

Робочу програму склала викладач кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, Жанна Максимчук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, протокол №1 від 29. 08. 2023 р.

Завідувач кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, к. філол. н., доц.

Людмила КРАЙНЯК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 035 Філологія, протокол №1 від 29. 08. 2023 р.

Голова групи забезпечення спеціальності, к. філол. н., доцент

Світлана РИБАЧОК

Гарант освітньо-професійної програми

к.філол.н., доц.

Наталія РИБИНА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Теорія і практика синхронного перекладу (англійською мовою)»

1. Опис дисципліни «Теорія і практика синхронного перекладу
(англійською мовою)»

Дисципліна «Теорія і практика синхронного перекладу (англійською мовою)»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS: 4	Галузь знань – 03 Гуманітарні науки	<i>Статус дисципліни:</i> Нормативна дисципліна циклу професійної підготовки. Мова викладання: англійська
Кількість залікових модулів: 4	Спеціальність – 035 Філологія	Рік підготовки: 3
Кількість змістових модулів: 2	Спеціалізація – 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська	Практичні заняття: 56 год.
Загальна кількість годин: 120 год.	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: 53 год. Тренінг/ КПЗ: 8 год. індивідуальна робота: 3 год.
Тижневих годин: 8,5 год., з них аудиторних: 4 год.		Вид підсумкового контролю: Екзамен.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія і практика синхронного перекладу (англійською мовою)»

Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Теорія і практика синхронного перекладу (англійською мовою)» є оволодіння студентами навичок та умінь усного перекладу з урахуванням лексичних і граматичних особливостей інтерпретації іноземного тексту; практичне застосування знань з теорії перекладу, визначення стратегій усного перекладу; набуття комунікативної, лінгвістичної та соціокультурної обізнаності студентів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія і практика синхронного перекладу (англійською мовою)» є:

- закріпити у студентів знання теоретичних основ усного перекладу як прикладної науки;
- розвивати у студентів найважливіші види мовної діяльності з метою застосування теоретичних знань у практиці синхронного перекладу;
- навчити долати психологічні та екстралінгвістичні проблеми й труднощі, пов'язані з практикою перекладу;
- формувати й закріплювати стійкі практичні навички усного перекладу й застосування основних видів лексичних, стилістичних і граматичних перетворень у процесі перекладу для досягнення його адекватної якості.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення дисципліни «Теорія і практика синхронного перекладу (англійською мовою)» базується на знаннях і навичках, які отримали студенти у процесі вивчення філологічних дисциплін під час попередніх років навчання в університеті.

Результати навчання

РН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

РН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

РН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СИНХРОННОГО ПЕРЕКЛАДУ (АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ)»

Змістовий модуль 1. Техніки синхронного перекладу

Тема 1. Специфіка синхронного перекладу: загальні положення та основні вимоги.

Тема 2. Базові вправи на вироблення навичок синхронного перекладу.

Тема 3. Мовна компресія як базова стратегія в синхронному перекладі.

Тема 4. Генералізація, конкретизація, інверсія та антонімія при синхронному перекладі.

Тема 5. Перекладацький скоропис при синхронному перекладі. Використання скорочень та абревіатур.

Тема 6. Синхронний переклад без обладнання: шушутаж.

Література: [1, 2, 7, 8, 9].

Змістовий модуль 2. Особливості синхронного перекладу (переклад конференцій, виступів політичних лідерів тощо)

Тема 7. Семантичні аспекти синхронного перекладу.

Тема 8. Лексико-граматичні труднощі в усному перекладі.

Тема 9. Психологічні засади роботи усного перекладача.

Тема 10. Професійний етикет та імідж усного перекладача. Політична коректність та дипломатизм в усному перекладі.
Література: [1, 5, 7, 8, 9].

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «Теорія і практика синхронного перекладу (англійською мовою)»

Денна форма навчання

	Кількість годин				
	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг (КПЗ)	Контрольні заходи
<i>Змістовий модуль 1. Техніки синхронного перекладу</i>					
Тема 1. Специфіка синхронного перекладу: загальні положення та основні вимоги	4	6	3	4	Опитування під час заняття
Тема 2. Базові вправи на вироблення навичок синхронного перекладу	4	6			
Тема 3. Мовна компресія як базова стратегія в синхронному перекладі	6	6			
Тема 4. Генералізація, конкретизація, інверсія та антонімія при синхронному перекладі	6	6			
Тема 5. Перекладацький скоропис при синхронному перекладі. Використання скорочень та аббревіатур	6	6			
Тема 6. Синхронний переклад без обладнання: шушутаж	6	6			

Змістовий модуль 2. Особливості синхронного перекладу (переклад конференцій, виступів політичних лідерів тощо)					
Тема 7. Семантичні аспекти синхронного перекладу	6	4		4	Опитування під час заняття
Тема 8. Лексико-граматичні труднощі в усному перекладі	6	4			
Тема 9. Психологічні засади роботи усного перекладача	6	4			
Тема 10. Професійний етикет та імідж усного перекладача. Політична коректність та дипломатизм в усному перекладі	6	5			
РАЗОМ	56	53	3	8	

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Практичне заняття 1, 2.

Тема 1. Специфіка синхронного перекладу: загальні положення та основні вимоги.

Мета: ознайомити студентів з основними поняттями усного (синхронного перекладу) актуальними жанрами цієї галузі.

1. Визначення основних вимог галузі.
2. Ознайомлення із загальними поняттями.

Література: [1, 2, 7, 8, 9].

Практичне заняття 3, 4.

Тема 2. Базові вправи на вироблення навичок синхронного перекладу.

Мета: формувати вміння адекватного перекладу, виконуючи базові вправи на вироблення навичок синхронного перекладу.

1. Ознайомлення з базовими вправами на вироблення навичок синхронного перекладу.
2. Ехоповтор.
3. Відкриті фрази.
4. Парафраз.
5. Вірогідне прогнозування.

Література: [4, 5, 7, 8, 9].

Практичне заняття 5 - 7.

Тема 3. Мовна компресія як базової стратегії в синхронному перекладі.

Мета: формувати вміння адекватного перекладу застосовуючи мовну компресію як базову стратегію в синхронному перекладі.

1. Ознайомлення з поняттям мовної компресії.
2. Практика мовної компресії в ході синхронного перекладу.

Література: [1, 4, 7, 8, 9].

Практичне заняття 8 - 10.

Тема 4. Генералізація, конкретизація, інверсія та антонімія при синхронному перекладі.

Мета: формувати вміння адекватного перекладу застосовуючи різноманітні перекладацькі трансформації в синхронному перекладі.

1. Заміна.
2. Перестановка.
3. Опущення.
4. Додавання.

Література: [1, 2, 7, 8, 9].

Практичне заняття 11 - 13.

Тема 5. Перекладацький скоропис при синхронному перекладі. Використання скорочень та абревіатур.

Мета: формувати вміння скороченого запису.

1. Ознайомлення з системою скороченого запису – універсальний перекладацький скоропис (УПС): скорочення, символи, цифри тощо.
2. Тренування скоропису.

Література: [1, 5, 7, 8, 9].

Практичне заняття 14 - 16.

Тема 6. Синхронний переклад без обладнання: шушутаж.

Мета: формувати вміння адекватного перекладу в ході синхронного перекладу без відповідного обладнання.

1. Синхронний переклад без обладнання.
2. Шушутаж.
3. Труднощі та помилки під час синхронного перекладу.

Література: [1, 5, 7, 8, 9].

Практичне заняття 17 - 19.

Тема 7. Семантичні аспекти синхронного перекладу.

Мета: ознайомлення з семантичними аспектами синхронного перекладу.

1. Дослідження засобів відтворення комунікативної семантики при синхронному перекладі.
2. Проведення зіставного аналізу лінгвістичних особливостей англомовної та українськомовної комунікативної семантики.

Література: [1, 2, 7, 8, 9].

Практичне заняття 20 - 22.

Тема 8. Лексико-граматичні труднощі в усному перекладі.

Мета: ознайомити студентів з можливостями та доцільністю використання перекладацьких лексичних та граматичних трансформацій під час синхронного перекладу, розвивати гнучкість мислення під час вибору адекватного способу перекладу.

1. Словникові відповідники.
2. Критичний аналіз тексту.
3. Безеквівалентна лексика і шляхи її відтворення у перекладі.
4. Особливості перекладу стійких словосполучень.

Література: [1, 5, 7, 8, 9].

Практичне заняття 23 - 25.

Тема 9. Психологічні засади роботи усного перекладача.

Мета: ознайомитись з специфікою роботи усного перекладача.

1. Умови екстремальності при перекладі.
2. Темпоральні характеристики діяльності перекладача.
3. Умови комунікації та вплив інтралінгвістичних та екстралінгвістичних чинників на усний переклад. Етапи перекладацького процесу.

Література: [1, 2, 7, 8, 9].

Практичне заняття 26 - 28

Тема 10. Професійний етикет та імідж усного перекладача. Політична коректність та дипломатизм в усному перекладі.

Мета: формувати навички перекладу текстів наукової статті з різних галузей техніки.

1. Критерії оцінки якості усного перекладача.
2. Особливості розумових операцій перекладача-синхроніста. Вимоги до перекладачів.
3. Політична коректність та дипломатизм в усному перекладі.

Література: [1, 3, 7, 8, 9].

**6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ
ВАРІАНТИ КПЗ З ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СИНХРОННОГО ПЕРЕКЛАДУ
(АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ)»**

1. 10 хвилинний усний переклад запропонованих підготовлених виступів різних жанрів:
  - Туристична презентація:
Тема: «Відкривайте найкрасивіші місця світу»
Усний переклад: Розповідь про найвразливіші місця на планеті та їхню культурну та природну красу.
  - Жіночий форум:
Тема: «Жінки в сучасному суспільстві: виклики та досягнення»
Усний переклад: Дискусія про роль та внесок жінок у сучасному суспільстві, їх виклики та досягнення.
  - Технічна презентація:
Тема: «Останні досягнення в області штучного інтелекту»
Усний переклад: Пояснення останніх досягнень у галузі штучного інтелекту та їхніх можливих застосувань.
  - Мистецька виставка:
Тема: «Сучасні тенденції в образотворчому мистецтві»
Усний переклад: Перегляд та аналіз сучасних тенденцій в образотворчому мистецтві на виставці.
  - Інноваційний стартап-пітч:
Тема: «Революційна ідея та перспективи розвитку»
Усний переклад: Презентація інноваційного стартапу, його революційної ідеї та потенційних переваг.
  - Соціальна кампанія:
Тема: «Боротьба зі збільшенням випадків домашнього насильства»
Усний переклад: Публічне виступ з викликами та стратегіями боротьби зі збільшенням випадків домашнього насильства.
2. Написання диктанту популярних аббревіатур міжнародних організацій та основних скорочень.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Завдання самостійної роботи спрямоване на розвиток і вдосконалення навичок синхронного перекладу, які були вивчені під час курсу «Теорія і практика синхронного перекладу (англійською мовою)». Студентам слід використовувати теоретичні знання, отримані в процесі самостійної роботи, а також практичні навички, набуті в процесі вивчення дисципліни протягом семестру під час виконання практичних завдань та аналізу різноманітних текстів. Оцінювання набутих знань здійснюється у формі виконання тестових завдань та підготовки рефератів на запропоновані теми.

№	Тематичний контекст
1	Основні види і форми перекладу
2	Поняття еквівалентності, його співвідношення з поняттям адекватності та тотожності
3	Становлення та розвиток синхронного перекладу
4	Переклад неологізмів та архаїзмів
5	Перекладацькі лексичні трансформації
6	Інтернаціоналізми та псевдоінтернаціоналізми
7	Релевантність та іррелевантність мовленнєвих конструкцій
8	Переклад власних імен. Способи перекладу фразеологізмів
9	Переклад складних термінів
10	Доместикація. Форенізація

8.ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Тематика, завдання та структура тренінгу

Тренінг: Практика синхронного перекладу запропонованого виступу на довільну тематику.

1. Тренінг з особистісного розвитку:

Тема: «Ефективні стратегії управління часом»

Усний переклад: Представлення ефективних методів управління часом та їх впровадження для підвищення особистої продуктивності.

2. Інтерв'ю з відомою особистістю:

Тема: «Життя та кар'єра успішного підприємця»

Усний переклад: Відбиття ключових моментів розмови з відомим підприємцем та його успішної кар'єри.

Мета тренінгу: формування у студентів навичок усного синхронного перекладу та вдосконалення умінь знаходити найбільш доречний відповідник слову.

Завдання тренінгу: Формування умінь і навичок адекватного синхронного перекладу, формування навичок комунікативної співпраці, розвиток умінь і навичок опрацювання та презентації усних текстів (здійснення усного повного перекладу).

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Теорія і практика синхронного перекладу (англійською мовою)» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання результатів КПЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- іспит.

10. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Теорія і практика синхронного перекладу (англійською мовою)» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

6 семестр

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
1. Усний переклад (60 балів) 2. Виконання тестів по темах 1-6: 20 тестів по 2 б. = 40 балів	1. Усний переклад (60 балів) 2. Виконання тестів по темах 7-10: 20 тестів по 2 б. = 40 балів	1. Написання та захист КПЗ = 60 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів 3. Виконання самостійної роботи (реферат) = 20 балів	1. Усний переклад = 60 балів 2. Виконання тестових завдань = 20 тестів по 2 б. = 40 балів	

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Ноутбук MacBook	1-10
2.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft Office)	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Англо-український словник Міжнародного Порівняльного і Європейського права. Упоряд.: В.І.Муравьов, Л.І.Шевченко, В.В.Дайнеко [та ін.]. За ред. Муравйова В.І., Шевченко Л.І. Київ: Арій, 2019.
2. Бутова І. С. Політичний дискурс як об'єкт лінгвістичних досліджень / І. С. Бутова // Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2019. Вип. 16. С. 232–238.
3. Гон О.М. Практикум з усного перекладу: Мультимедійний формат. Англо-американський політичний дискурс: Посібник з перекладу з англійської мови для студентів вищих навчальних закладів (+компакт-диск)/ В.Гулик, Г. Мірам, В.Морозов, М.Голованчук. К.: Факт, 2020.
4. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: навчальний посібник. Київ: Юніверс, 2019. 280 с.
5. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Іванова С.В. Коучинг для усних перекладачів. Київ: Ніка Центр, 2021. 227 с.
6. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Грищенко М.В., Тарануха Л.А., Гон О.М. “Basic Translation”. К., Ніка-Центр Ельга, 2022.
7. Оптимізація Технічних Навичок у Синхронному Перекладі: Методичні Рекомендації: методичні рекомендації / уклад.: Ж. С. Максимчук. Тернопіль: Вектор, 2023.30 с.
8. Розвиток Професійних Комунікативних Вмін у Синхронному Перекладі: Теорія та Практика: методичні рекомендації / уклад.: Ж. С. Максимчук. Тернопіль: Вектор, 2023.30 с.
9. Стратегії Ефективного Синхронного Перекладу: Практичні Рекомендації та Вправи: методичні рекомендації / уклад.: Ж. С. Максимчук. Тернопіль: Вектор 2023.30 с.
10. Gentzler E. Contemporary Translation Theories. London and New York: Routledge, 2020.
11. Sandra E. Lamb. How to write it. A complete guide to everything you will ever write. Ten Speed Press, 2019.
12. Geffner C., Andrea B. Business English: a complete guide to developing an effective business writing style. 3rd ed. Barron's Publishing Company, 2021. 351p.
13. Paul Wilkinson. International relations. A very short introduction. Oxford University Press Inc., New York, 2019. 144 p.